

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/252/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212203090
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4212203090.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a sudcov JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci - spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa a.s., so sídlom Bajkalská 30, Bratislava, IČO: 31 335 004 (zastúpená zamestnancom - Mgr. Veronika Polláková), proti žalovaným: 1. J. E. nar. XX.XX.XXXX, bytom D., D. nám. XXXX/XA, a 2. X. M. nar. XX.XX.XXXX, bytom D., S. XXXX/XX, o zaplatenie 11.171,66 eur (istiny) s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 6C/208/2013-162 zo dňa 20. septembra 2016, v spojení s uznesením Okresného súdu Komárno č. k. 6C/208/2013-177 zo dňa 30. mája 2017, takto jednohlasne

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o určení lehoty na plnenie prisúdenej sumy 9.202,34 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 9.202,34 Eur za čas od 01.02.2012 do zaplatenia, uloženej povinnosti žalovanému v 2. rade (druhý výrok), m e n í tak, že povoľuje žalovanému v 2. rade zaplatenie istiny s príslušenstvom v mesačných splátkach po 80,-Eur vždy do 15-teho dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozhodnutia s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Povinnosť žalovaného v 2. rade k zaplateniu prisúdeného nároku zaniká v rozsahu plnenia žalovaného v 1. rade, ktorému bola uložená povinnosť rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 6C/208/2013-93 zo dňa 02. decembra 2014.

Odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti výroku o trovách strán sporu p o t v r d z u j e .

Žalobcoví p r i z n á v a proti žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorého nároku rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou zo dňa 16.02.2012 sa žalobca domáhal vydania rozhodnutia - platobného rozkazu alebo rozsudku, ktorým by súd žalovaných v 1. a 2. rade zaviazal zaplatiť mu sumu vo výške 11.411,66 Eur s 12,79 % úrokom z omeškania z istiny 11.167,16 Eur od 01.02.2012 do zaplatenia, ako aj trovy konania s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných odporcov. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalovaná suma predstavuje dlh žalovaného v 1. rade ako odporcu z nesplácaného záväzku podľa zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 19.11.2004, na ktorom úvere bol žalovaný v 2. rade v postavení ručiteľa. Pre riadne nesplácanie od zmluvy odstúpil dňa 18.10.2011, keď zostatok pohľadávky ku dňu 31.01.2012 predstavuje žalovanú sumu.

2. Vo veci bol podaný pod č. k. 8RO/86/2012-24 dňa 03.07.2012 platobný rozkaz, voči ktorému bol podaný odpor zo strany žalovaného v 1. rade. Podaním zo dňa 10.09.2013 učinil žalobca čiastočné späťvzatie žaloby a jej zmenu, ktorú súd prvej inštancie - Okresný súd Komárno pripustil na pojednávaní dňa 02.12.2014 tak, že predmetom konania je žaloba žalobcu voči žalovaným v 1. a 2. rade na zaplatenie sumy 11.171,66 Eur, a ďalej o zaplatenie úroku vo výške 7,79 % ročne a úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 11.167,16 Eur za čas od 01.02.2012 do zaplatenia, spolu s uplatneným nárokom na náhradu trov konania s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého odporcu.

3.1. Rozsudkom č. k. 6C/208/2013-93 zo dňa 02.12.2014 súd prvej inštancie v spore takto rozhodol:

3.2. Odporca 1/ je p o v i n n ý navrhovateľovi zaplatiť 9 202,34 Euro ako aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9 202,34 Euro za čas od 1.2.2012 do zaplatenia a trovy konania v sume 563,41 Euro, všetko v mesačných splátkach po 50,- Euro, ktoré splátky sú splatné 28. dňa toho ktorého mesiaca pod stratou výhody splátok počnúc 40 dňom po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením čo aj len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

3.3. Vo zvyšku súd návrh voči odporcovi 1/ z a m i e t a.

3.4. Súd návrh voči odporcovi 2/ z a m i e t a.

3.5. Súd odporcovi 2/ n e p r i z n á v a náhradu trov konania.

4.1. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Nitre ako súd odvolací uznesením č. k. 8Co/395/2015-115 zo dňa 21. januára 2016 takto rozhodol:

4.2. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých zamietajúcich výrokoch a vo výroku o nepriznaní náhrady trov konania odporcovi v 2. rade z r u š u j e a vec v týchto častiach v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

5.1. Napadnutým zhora označeným (v poradí druhým) súd prvej inštancie v spore takto rozhodol:

5.2. Súd žalobu voči žalovanému v rade 1/ nad sumu a príslušenstvo prisúdené rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 6C/208/2013-93 zo dňa 2.12.2014 z a m i e t a .

5.3. Žalovaný v rade 2/ j e p o v i n n ý žalobcovi zaplatiť 9202,34 Euro, ako aj úrok z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 9202,34 Euro za čas od 1.2.2012 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 10,- Euro, ktoré splátky sú splatné 28 dňa toho ktorého mesiaca pod stratou výhody splátok počnúc 40. dňom po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením čo aj len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

5.4. Vo zvyšku súd žalobu voči žalovanému v rade 2/ z a m i e t a .

6. O trovách strán sporu voči sebe navzájom súd prvej inštancie rozhodol samostatným rozhodnutím - uznesením č. k. 6C/208-2013-177 zo dňa 30. mája 2017 tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

7. Svoje rozhodnutie (rozsudok) súd prvej inštancie s poukazom na rozhodnutia predchádzajúce jeho rozhodnutiu, doplnené dokazovanie, citované ustanovenia Občianskeho zákonníka (OZ - zákon č. 40/1964 Zb. - § 52 ods. 1, 2, § 48 ods. 2 a § 457) odôvodnil nasledovne:

8. Je bezpochybné, že zmluvu, ktorú uzatvoril žalovaný 1/ a žalobca dňa 19.11.2004 treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu, pretože túto uzatvoril dodávateľ a žalovaný 1/ ako spotrebiteľ. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené dodávateľom (pre veľký počet spotrebiteľov) a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý žalobcom túto charakteristiku spĺňa. Je bezpochybné, že právny žalobca má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu konania nebolo žalobcom tvrdené a ani preukázané, že sporný úver bol poskytnutý žalovanému 1/ za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania.

Táto zmluva neobsahuje žiadnu zmienku o poskytnutí úveru na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania a ani nič nenasvedčuje na to, aké je povolanie žalovaného ako odberateľa a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním či predmetom činnosti odberateľov vôbec uzavretie tejto zmluvy má. Na právny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy s prihliadnutím na ust. §-u 52 ods. 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Toto ustanovenie OZ nadobudlo účinnosť 1. mája 2015 a právny predpis, ktorého súčasťou je, nemá prechodné ustanovenia. To znamená, že od jeho účinnosti sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. Súd preto predmetný právny vzťah považoval za spotrebiteľský právny vzťah a posudzoval ho podľa ustanovení OZ. Takýto záver o charaktere predmetného právneho vzťahu ako aj o aplikácii ustanovení OZ na takýto právny vzťah, je v súlade s rozhodnutím NS SR zo dňa 21.4.2015 spisová značka 3MCdo 12/2014 ako aj 4 MCdo 17/2014 zo dňa 26.11.2015.

9. Vzhľadom na to, že predmetný právny vzťah sa má posudzovať podľa ustanovení OZ a nie podľa Obch. zákonníka, súd aj úkon veriteľa - odstúpenie od zmluvy o medziúvere - posudzoval podľa §-u 48 ods.2 OZ. Podľa tohto ustanovenia odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak. V čl. VII. bod 6 predmetnej zmluvy je zmluvná podmienka, podľa ktorej odstúpením od tejto zmluvy nezaniká právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky. Túto zmluvnú podmienku súd považuje za absolútne neplatnú a to pre rozpor s dobrými mravmi, pretože táto zmluvná podmienka spôsobuje nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa a to hrubý nepomer v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy. Súd pri rozhodovaní vychádzal zo zásady spotrebiteľského práva, podľa ktorej všetky ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zavádzajú spotrebiteľa nad rámec povinností, vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, vždy evidentne zhoršujú jeho postavenie. Dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy, dohodnutej sporovými stranami, v danom prípade sú nevýhodnejšie, ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku a preto táto dohoda sporových strán podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatnou. Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky, koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú vo svojich dôsledkoch nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka. Je potrebné pritom prihliadať aj na okolnosť, že je to práve dodávateľ - žalobca, ktorý, naformuloval zmluvu a dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenie zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia, s účinkami od momentu jej uzavretia (napr. výpoveď, strata výhody splátok). Ustanovenie zmluvy o úvere, podľa ktorého má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy, je upravené pre odporcov výhodnejšie práve v § 48 Občianskeho zákonníka. Súd dospel k záveru, že v dôsledku odstúpenia od zmluvy zo strany žalobcu došlo k zrušeniu zmluvy o úvere od začiatku.

10. Súd dodáva, že zmluvná podmienka uvedená v čl. VII bod 6, v podstate s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je preto táto zmluvná podmienka na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo túto zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3 a nar. vl. 87/1995 Z. z..

11. S poukazom na vyššie uvedené odstúpením žalobcu od úverovej zmluvy došlo k zrušeniu predmetnej zmluvy od samého začiatku a preto týmto odstúpením zanikli všetky práva a povinnosti zmluvných strán, vyplývajúce pre nich zo zrušenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takto žalobcovi po odstúpení od úverovej zmluvy (ktorá sa v zmysle ust. § 48 ods. 2 OZ zrušila s účinkami od začiatku - ex tunc) vzniklo právo na vrátenie poskytnutého plnenia titulom bezdôvodného obohatenia. Žalovaný 1/ rozsudkom konajúceho súdu zo dňa 2.12.2014 už bol zaviazaný na zaplatenie sumy 9 202,34 Euro ako aj úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9 202,34 Euro za čas od 1.2.2012 do zaplatenia. Nad túto sumu a prísl. žalobcovi iné právo nevzniklo, preto súd vo vzťahu k žalovanému v rade 1/ žalobu zamietol.

12. Žalovaný 2/ prevzal ručenie za predmetný dlh žalovaného 1/. Konajúci súd je povinný rešpektovať právny názor odvolacieho súdu o tom, že voči žalovanému v rade 2/ hmotnoprávna podmienka uplatnenia práva veriteľa na plnenie voči ručiteľovi je splnená aj samotnou žalobou. Konajúci súd preto pri rozhodovaní vychádzal z toho, že žalovaný 2/ ako ručiteľ je povinný veriteľovi poskytnúť plnenie v

takom rozsahu, ako dlžník, preto voči žalovanému v rade 2/ rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku a vo zvyšku proti nemu žalobu zamietol.

13. Súd vychádzajúc z ust. § 232 CSP žalovanému 2/ povolil prisúdenú sumu zaplatiť v mesačných splátkach, pretože žalovaný v 2/ bez povolenia týchto splátok by mohol byť existenčne ohrozený (vrátane osôb, ktoré sú svojou výživou na neho odkázané). Takýto záver o potrebe povolenia splátok podľa názoru súdu spĺňa aj kritérium zákonnosti aj kritérium spravodlivosti.

14. K trovám konania (zhora uvedenom samostatnom uznesení) uviedol, že žiadna strana sporu nemala vo veci plný úspech, a preto vychádzajúc z ustanovenia § 255 ods. 2 CSP (Civilný sporový poriadok - zákon č. 160/2015 Z. z.) vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo, keď takéto rozhodnutie o trovách považuje zákonom zodpovedajúce a spravodlivé s prihliadnutím na to, že v prejednáwanej veci sa jedná o spotrebiteľský spor.

15. Uvedený rozsudok včas podaným odvolaním napadol len žalobca a to v časti druhého výroku (bod 5.3.) týkajúceho sa povolenia plnenia v splátkach po 10,-Eur mesačne, keď žiadal zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie tak, aby žalovanému v 2. rade boli povolené mesačné splátky v sume 80,-Eur. Poukázal na to, že nemá námietky voči splácaniu dlhu formou splátok, avšak splátka by nemala zohľadňovať iba finančné pomery žalovaných, ale aj výšku žalovanej pohľadávky, aby sa splatenie žalovanej pohľadávky uskutočnilo v reálnej dobe splatnosti. Vzhľadom k výške povolenej splátky je doba plnenia nereálna - cca 76 rokov, čo aj vzhľadom na vek žalovaného v 2. rade nenapĺňa kritérium zákonnosti, vykonateľnosti a spravodlivosti. Takáto doba je neprimeraná aj s poukazom na zosplatenie pohľadávky pre omeškanie so splácaním, keď na splatnosť má vplyv aj príslušenstvom pohľadávky.

16. Žalovaný odvolanie proti rozsudku nepodal, rovnako proti uzneseniu ohľadom trov konania, k podanému odvolaniu žalobcu sa nevyjadril.

17. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozhodnutia viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania žalobcu a skutkovým stavom sporu tak, ako ho zistil súd prvej inštancie a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP v napadnutej časti určenia lehoty na plnenie zo strany žalovaného v 2. rade v 2. výroku rozsudku zmeniť tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, keď súčasne, vzhľadom na žalobný petit žalobcu, (ktorý na zaplatenie istiny s príslušenstvom žaloval oboch žalovaných tak, že obaja mu mali zaplatiť požadované s tým, že plnením ktoréhokoľvek z nich zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého z nich), rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa žalobného petitu - doplnil. S ohľadom na podané odvolanie žalobcu výrok o trovách strán sporu právoplatnosť v samostatnom uznesení nenadobudol, s ohľadom na výsledok odvolacieho konania však odvolací súd tento výrok o trovách strán sporu ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Pri úspechu žalobcu v odvolacom konaní odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 a § 255 ods. 1 CSP priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorého nároku bude konať a rozhodovať súd prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP.

18. Odvolací súd mal za to, že vzhľadom k výške prisúdenej istiny ako aj vzhľadom k výške úroku z omeškania boli odvolacie dôvody žalobcu týkajúce sa lehoty na plnenie zo strany žalovaného opodstatnené, keď súdom prvej inštancie určené splátky, aj vzhľadom k výške splátok povolených žalovanému v 1. rade (rozsudok v bode 3.1.), by nezabezpečili uhradenie žalobcovi prisúdenej sumy a úroku z omeškania v primeranej a reálnej dobe, s ohľadom na čo, prihliadajúc na príjem žalovaného v 2. rade 1.000,-Eur, určil výšku splátok v takej výške, v akej ich žalobca bol ochotný akceptovať, t. j. v sume 80,-Eur mesačne, pričom (rovnako ako v prípade žalovaného v 1. rade) povolenie splátok zažalil u žalovaného stratou výhody splátok v prípade, ak žalovaný v 2. rade nedodrží (nezaplatí včas) čo i len jednu zo splátok (v úplnom rozsahu 80,-Eur).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).